

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 731/2014-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Janou Fridrichovou, Jakubovo námestie 9, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 215/2009 a Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26 Co 46, 47/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. novembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou

namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 215/2009 (ďalej aj „konanie okresného súdu“) a Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 26 Co 46, 47/2013 (ďalej aj „konanie krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že konanie okresného súdu vedené proti sťažovateľke začalo ešte 9. februára 2007. Vo veci bol 8. apríla 2009 vydaný platobný rozkaz a po podaní odporu proti platobnému rozkazu mal okresný súd vo veci vydať rozsudok až 27. marca 2013. Sťažovateľka podrobne opisuje priebeh napádaného konania okresného súdu a jeho úkony realizované vo veci až do vydania meritórneho rozhodnutia a uvedené dáva do súvislosti s jej vysokým vekom, čo má zosilňovať intenzitu namietaného porušenia označeného práva. Sťažovateľka ďalej zvyrazňuje, že uvedená vec sa jej *„bytočne týka“*, pričom trvanie *„súdneho konania počas siedmich rokov a bez vytvorenia právnej istoty... nemožno hodnotiť ako efektívne vedenie súdneho procesu... taká činnosť všeobecného súdnictva je nezlučiteľná s imperatívom čl. 48 ods. 2 Ústavy SR“*. Následne v sťažnosti poukazuje na tri základné kritériá, na základe ktorých ústavný súd ustálene hodnotí existenciu a intenzitu vzniknutých zbytočných prieťahov v súdnych konaniach.

V súvislosti s ústavným aspektom verejného vyhlásenia rozsudku následne sťažovateľka podrobuje kritike aj konanie krajského súdu, poukazujúc pritom na súvisiacu judikatúru ústavného súdu a najvyššieho súdu. Nadväzne na to v sťažnosti poukazuje na skutočnosť, že ochrany svojho práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy sa domáhala aj sťažnosťou doručenou predsedovi krajského súdu podľa *«zákona č. 757/2004 Zb. o súdoch. No jej snaha „hýbať procesom“ sa nestretla s adekvátnou a reálnou odozvou. Sťažovateľka nevidí žiadnu verifikovateľnú garanciu odstránenia nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti oboch všeobecných súdov»*. Žiadané finančné zadostučinenie v sume 9 000 € sťažovateľka odôvodňuje intenzitou zásahu do jej práv a celkovou dĺžkou súdneho konania.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej vydal toto rozhodnutie:

„1. Okresný súd v Trnave v konaní vedenom pod sp.zn.: 19 C 215/2009 a Krajský súd v Trnave v konaní vedenom pod č. 26 Co 46-47/2013 porušili právo [REDAKOVANÉ], aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 9.000,- €..., z ktorej sumy je Okresný súd v Trnave povinný vyplatiť jej sumu 7.000,- €... a Krajský súd v Trnave je povinný vyplatiť sumu 2.000,- €..

3. Krajskému súdu v Trnave sa v konaní vedenom pod sp.zn.: 26 Co 46-47/2013 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

4. [REDAKOVANÉ] sa priznáva úhrada trov právneho zastúpenia v sume 340,89 €... ktorú je Okresný súd v Trnave povinný vyplatiť na účet jej advokátky JUDr. Jany Fridrichovej...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 184/06, III. ÚS 316/2010).

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 172/05) vyplýva, že ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase

uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už k porušovaniu označeného základného práva nedochádzalo, ústavný súd sťažnosť zásadne ako zjavne neopodstatnenú odmietne (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je totiž odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci.

V súvislosti s tým ústavný súd už opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07).

V danom prípade priamo zo sťažnosti vyplýva, že okresný súd vo veci meritórne rozhodol 27. marca 2013 a proti tomuto rozsudku sa sťažovateľka odvolala. Ústavný súd dopytom na krajskom súde zistil, že o odvolaní sťažovateľky bolo rozhodnuté rozsudkom sp. zn. 26 Co 46,47/2013 z 28. októbra 2014, ktorým bol rozsudok okresného súdu potvrdený ako vecne správny (túto skutočnosť pritom potvrdzuje aj sťažovateľkou pripojená kópia odpovede predsedu krajského súdu z 30. októbra 2014 na jej sťažnosť podanú podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o sudcoch v znení neskorších predpisov). Zároveň bolo zistené, že spis bol spolu s písomným vyhotovením rozsudku krajského súdu vrátený okresnému súdu v deň doručenia sťažnosti ústavnému súdu (t. j. 10. novembra 2014). Následným dopytom na okresnom súde bolo zase zistené, že rozsudok krajského súdu bol už v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti doručovaný účastníkom konania.

Ústavný súd konštatuje, že ku dňu doručenia sťažnosti (10. novembra 2014) krajský súd zo svojej strany vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľky (teda rozhodol o jej odvolaní) a spis vrátil

s písomným vyhotovením rozsudku okresnému súdu na vykonanie úkonov podľa § 225 Občianskeho súdneho poriadku a následné vyznačenie právoplatnosti rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu. Z uvedeného vyplýva, že krajský súd v čase doručenia sťažnosti na ústavnom súde už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh a dĺžku súdneho konania, pričom svoju povinnosť rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky splnil ešte pred podaním sťažnosti vydaním potvrdzujúceho rozsudku. Preto je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k prieťahom, resp. nečinnosti, ako to tvrdí sťažovateľka, v konaní pred krajským súdom nedochádzalo, čo zakladá dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť (napr. II. ÚS 275/06, IV. ÚS 119/2011, III. ÚS 153/2013).

Sťažnosť je zjavne neopodstatnená aj vo vzťahu ku konaniu okresného súdu vedenému pod sp. zn. 19 C 215/2009, ktorý o veci meritórne rozhodol dávno pred podaním sťažnosti (rozsudkom z 27. marca 2013), a tak vykonal najpodstatnejší úkon pre ukončenie stavu právnej neistoty sťažovateľky. Tento rozsudok bol pritom ako vecne správny potvrdený aj rozsudkom krajského súdu, a tak okresnému súdu zostala len povinnosť doručiť rozhodnutie nadriadeného súdu účastníkom súdneho konania. Prihliadajúc na svoju doterajšiu judikatúru (napríklad III. ÚS 79/2014) ústavný súd pripomína, že proti porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom sa sťažovateľka mohla brániť podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len do vynesenia rozsudku okresným súdom.

Vzhľadom na to bolo sťažnosť, ktorou sťažovateľka namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy konaním okresného súdu vedeným pod sp. zn. 19 C 215/2009 a konaním krajského súdu vedeným pod sp. zn. 26 Co 46, 47/2013, potrebné odmietnuť podľa čl. 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, tak ako to vyplýva z výroku tohto rozhodnutia.

Pokiaľ v dôvodoch svojej sťažnosti sťažovateľka namietala aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práv zaručených čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ústavný súd pripomína, že uplatnenie právomocí ústavného súdu je viazané na splnenie viacerých formálnych aj obsahových náležitostí sťažnosti. Až na zákonom presne definované výnimky je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania a viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľka domáha. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej sťažnosti. Petit musí byť pritom vymedzený presne, určito a zrozumiteľne (v súlade s čl. 127 ústavy a § 56 zákona o ústavnom súde), teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (III. ÚS 78/02, III. ÚS 17/03, IV. ÚS 138/08).

Prihliadajúc na svoju ustálenú judikatúru (IV. ÚS 656/2013, III. ÚS 429/2014 a iné) preto ústavný súd tvrdenia o porušení iných práv a iných článkov ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu, ktoré boli uvedené len v odôvodnení sťažnosti mimo petitu návrhu, považoval iba za súčasť argumentácie sťažovateľky. Namietané porušenia uvedených práv v napadnutých konaniach (napríklad porušenie zásady verejnosti vyhlásenia rozsudku) sťažovateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, nevyjadrila relevantným spôsobom (t. j. v petite svojej sťažnosti), a preto sa nimi ústavný súd bližšie nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2014